

VI Konferencja Naukowa
Polskiego Towarzystwa Studiów Żydowskich
„Żydzi i judaizm we współczesnych badaniach polskich”
29 IX – 1 X 2014
zorganizowana przy współpracy
Komisji Historii i Kultury Żydów Polskiej Akademii Umiejętności
oraz Instytutu Judaistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego

Kraków, PAU, ul. Sławkowska 17

DZIEŃ I

29 września, poniedziałek

9:00-10:00

REJESTRACJA UCZESTNIKÓW KONFERENCJI

KAWA I HERBATA DLA GOŚCI

SESJA PLENARNA (DUŻA AULA)

10:00-12:30

Otwarcie konferencji i wykłady zaproszonych gości

10:00-10:30

Wystąpienia

prof. Jerzy Wyrozumski (PAU), prof. Maria Kłańska (UJ, PAU, PTSŻ), prof. Edward Dąbrowa (UJ, PAU),
 dr hab. Michał Galas (UJ, PAU, PTSŻ)

10.30-11.00

dr Sebastian Rejak (MSZ)

Studia żydowskie i odrodzenie życia żydowskiego w Polsce a polska polityka zagraniczna

11:00-12:30

prof. Antony Polonsky (Brandeis Un., MHŻP) i prof. Dariusz Stola (MHŻP)

Muzeum Historii Żydów Polskich i jego rola w rozwoju studiów żydowskich w Polsce

Moderujący: prof. Marcin Wodziński (UWr, PTSŻ)

PANEL 1 (DUŻA AULA)	
13:30-15:00 Filozofia i myśl religijna I Moderujący: dr hab. Leszek Hońdo (UJ, PAU, PTSŻ)	
prof. Albert Gorzkowski (UJ, PTSŻ)	Człowiek, którego przenika ból. Glosa o polskim przekładzie „Proroków” Abrahama Joshuy Heschela
dr Katarzyna Kornacka-Sareło (UAM)	Ja, Inny i (Nie)obecny. Wybrane idee kabalistyczne w filozofii Boga Emmanuela Lévinasa
dr hab. Tomasz Sikora (UJ)	Ontologia Oskara Goldberga
Przerwa na kawę	
15:30-17:00 Filozofia i myśl religijna II Moderujący: dr hab. Leszek Hońdo (UJ, PAU, PTSŻ)	
mgr Daria Boniecka-Stępień (UW)	Miejsce religii w ideologii syjonistycznej. Porównanie poglądów Achad Ha-Ama i Josefa Chaima Brennera
prof. Jerzy Ochmann (UJ, PAU, PTSŻ)	Cywilizacja żydowska w teologii, mistyce, filozofii i syjonizmie
dr Przemysław Tacik (UJ)	Problem żydowskiej filozofii nowoczesności
PANEL 2 (SALA 24)	
13:30-15:00 Dzieje Żydów w okresie starożytnym Moderujący: prof. Edward Dąbrowa (UJ, PAU)	
dr Wojciech Bejda (AP w Słupsku, PTSŻ)	Saul jako waleczny i troskliwy władca w „Antiquitates Judaicae” Józefa Flawiusza
dr Michał Marciak (UR, PTSŻ)	Żyd, Judejczyk, Izraelita. O problemie tożsamości żydowskiej w okresie hellenistycznym i rzymskim
dr Przemysław Piwowarczyk (UŚ, PTSŻ)	Kilka uwag nad koptyjskimi źródłami do dziejów stosunków chrześcijańsko-żydowskich
Przerwa na kawę	
15:30-17:00 Demografia i statystyka Moderująca: dr Agnieszka Jagodzińska (UWr, PTSŻ)	
mgr Anna Dybała (UW)	Rodzina Żydów kleczewskich – zagadnienia demograficzne
dr Tomasz Jankowski	Główne hipotezy przebiegu i przyczyn przyrostu demograficznego Żydów w preindustrialnej Polsce

mgr Aleksandra Oniszczyk (UWr)	Problem uciążliwości podatków płaconych przez Żydów w Księstwie Warszawskim (1807-1815)
PANEL 3 (SALA 26)	
13:30-15:00 Żydzi po II wojnie światowej Moderująca: dr Joanna Nalewajko-Kulikow (PAN, PTSŻ)	
dr Alina Cała (ŻIH, PTSŻ)	Tajny epizod działalności CKŻP - Komisje Specjalne
dr Ewa Węgrzyn (UJ, PTSŻ)	Z Bielawy do Kfar Kisz - szczególny przypadek emigracji gomulłkowskiej
dr Monika Stępień (ŻMG, PTSŻ)	Powroty krakowskich Żydów do rodzinnego miasta w świetle literatury dokumentu osobistego
Przerwa na kawę	
15:30-17:00 Kabała Moderujący: dr hab. Maciej Tomal (UJ, PTSŻ)	
dr Wojciech Brojer (PAN)	Dwujęzyczne, hebrajsko-polskie wydanie <i>Sefer ha-Bahir - Księgi światła ukrytego</i>
dr Bohdan Kos	Sposoby ustrukturyzowania drzewa życia w <i>Księdze światła ukrytego (Sefer ha-Bahir)</i>
dr Piotr Majdanik (PTSŻ)	<i>Mechir jajin</i> - pomiędzy egzegezą a poezją. Komentarz Mojżesza Isserlesa do Księgi Estery
17:15 Walne Zgromadzenie PTSŻ DUŻA AULA	
DZIEŃ II 30 września, wtorek	
PANEL 1 (DUŻA AULA)	
8:45-10:45 Teatr i dramat Moderująca: dr hab. Magdalena Sitarz (UJ, PAU, PTSŻ)	
dr Mirosława Bułat (BJ, PAU, PTSŻ)	Błazen na tronie. O jidyszowym tłumaczeniu Sz. Halkina <i>Króla Leara</i> W. Szekspira dla moskiewskiego GOSETu (1934)
dr Agata Dąbrowska (UŁ)	Polsko-żydowskie relacje teatralne (współpraca, inspiracje i uprzedzenia)

prof. Anna Kuligowska-Korzeniewska (AT, UŁ, PTSŻ)	Dramaty Szaloma Asza po polsku
mgr Krzysztof Niweliński (UJ, PTSŻ)	Sabataj Cwi w teatrze i operze
Przerwa na kawę	
11:15-12:45 Literatura I Moderująca: prof. Anna Kuligowska-Korzeniewska (AT, UŁ, PTSŻ)	
mgr Anna Piątek (UW)	Współczesna poezja hebrajska nawiązująca do kultury chrześcijańskiej w świetle psychoanalitycznej krytyki literackiej
dr hab. Magdalena Sitarz (UJ, PAU, PTSŻ)	Uczciwość tłumacza: Wolf Biermann i <i>Dos lid funem ojsgehargetn jidishn folk</i> Jicchoka Kacnelsona
dr Marzena Zawadowska (UW, PTSŻ)	Dychotomia formalno-treściowa przekładów Salomona Dykmana wierszy Chaima Nachmana Bialika
Przerwa na kawę	
13:45-15:15 Literatura i język Moderująca: prof. Monika Adamczyk-Garbowska (UMCS, PTSŻ)	
dr Agnieszka Karczewska (KUL)	Literatura dla dzieci jako medium tradycji żydowskiej. <i>O Złotej legendzie żydowskiej</i> Zygmunta Sens-Taubesa (Szem-Toba)
dr Joanna Lisek (UWr, PTSŻ)	<i>Papirene brik</i> (Papierowy most) - twórczość Kadii Mołodowskiej w poszukiwaniu tożsamości żydowskiej, kobiecej i poetyckiej
prof. Paweł Mecner (US)	Wybrane aspekty analizy syntaktycznej jidysz na podstawie tekstów publicystycznych i literackich
Przerwa na kawę	
15:45-17:45 Polityczne aspekty działalności Żydów w XX wieku Moderująca: dr Hanna Kozińska-Witt (Universität Leipzig, PTSŻ)	
dr Alicja Gontarek (UMCS)	Rywalizacja chasydzko-chasydzka podczas wyborów do żydowskich gmin wyznaniowych a sanacja (1926-1935)
mgr Magdalena Mizgalska (PAN)	Ewolucja problemu uchodźców w międzynarodowym prawie okresu międzywojnia
prof. Jerzy Mizgalski (AJD, PTSŻ)	Tożsamość żydowska w ujęciu politologicznym na przykładzie Częstochowy
mgr Paweł Jasnowski (UJ)	Od asymilacji do dysymilacji. Casus Polski przedwojennej
Przerwa na kawę	

PANEL 2 (SALA 24)	
9:15-10:45 Zagłada Moderująca: dr Edyta Gawron (UJ, PAU, PTSŻ)	
mgr Jakub Chmielewski (UMCS)	Judenrat w Lublinie jako przykład quasi-samorządu żydowskiego w okresie okupacji niemieckiej
mgr Alicja Jarkowska-Natkaniec (UJ, PTSŻ)	Kolaboracja Żydów podczas II wojny światowej – stan badań i postulaty
mgr Izabela Olejnik (UWr)	<i>Lodzer jizkor buch</i> (1943 r.) jako źródło wiedzy o łódzkich Żydach i ich zagładzie
Przerwa na kawę	
11:15-12:45 Judaizm I Moderujący: dr hab. Jan Doktor (ŻIH, PAU, PTSŻ)	
dr Anna Jakimyszyn (UJ, PAU, PTSŻ)	<i>Tchines</i> – modlitewniki używane w kręgu kultury aszkenazyjskiej w dobie nowożytnej
dr Agata Rybińska (UMCS, PTSŻ)	Ku akulturacji? Modlitewniki kobiece w językach kraju – stan badań i problemy badawcze
mgr Marzena Szugiero (UW)	Wokół obrzezania. Dyskusje, przemiany w ortopraksji a społeczne imaginarium. Przypadek Galicji i zaboru rosyjskiego początku XX wieku
Przerwa na kawę	
13:45-15:15 Judaizm II Moderująca: prof. Maria Kłańska (UJ, PAU, PTSŻ)	
mgr Alicja Maślak-Maciejewska (UJ, PTSŻ)	Poglądy na judaizm XIX-wiecznych kaznodziejów krakowskiej synagogi Tempel
mgr Anna Snoch	Edukacja religijna w rodzinach żydowskich w przedwojennym Krakowie
dr Katarzyna Pabis, dr Anna Wilk (UP, TMHiZK)	Żydowska dobroczynność w Galicji i jej kontekst prawny
Przerwa na kawę	
15:45-17:45 Judaizm III Moderujący: dr hab. Łukasz Tomasz Sroka (UP, PAU, PTSŻ)	
mgr Magdalena Bendowska (ŻIH, PTSŻ)	Haskamy rabinackie jako narzędzie kontroli publikacji
dr hab. Jan Doktor (ŻIH, PAU, PTSŻ)	Jakub Frank i „prowokacja lanckorońska” 1756

dr Barbara Kalinowska-Wójcik (UŚ)	Abraham Muhr (1781–1847) – reformator i wizjoner
mgr Jolanta Kruszniewska (UJ, PTSŻ)	Dyskurs prasowy o utworzeniu seminarium dla nauczycieli religii mojżeszowej we Lwowie jako wyraz ścierających się poglądów ruchów postępowych
PANEL 3 (SALA 26)	
8:45-10:45 Dzieje Żydów w okresie nowożytnym I Moderująca: dr Anna Michałowska-Mycielska (UW)	
dr Maria Cieśla (PAN)	Życie codzienne Żydów w mieście wieloetnicznym i wielowyznaniowym - przykład Słucka (XVII i XVIII w.)
prof. Stefan Gąsiorowski (UJ, PAN, PAU, PTSŻ)	Obraz Żydów w siedemnasto- i osiemnastowiecznych kronikach klasztornych z terenów Rzeczypospolitej na wybranych przykładach
dr hab. Leszek Hońdo (UJ, PAU, PTSŻ)	<i>Memorbuch</i> jako źródło do historii i kultury polskich Żydów
mgr Dominika Oliwa (UJ)	Obraz Żydów i judaizmu w literaturze antyżydowskiej Półwyspu Iberyjskiego w czasach nowożytnych
Przerwa na kawę	
11:15-12:45 Dzieje Żydów w okresie nowożytnym II Moderujący: dr hab. Adam Kaźmierczyk (UJ, PAU)	
mgr Kate Bailey (UMD)	Między dziesięcioma osobami będzie jedna uboga: świadczenia na rzecz ubogich w prawach antyżydowskich gmin żydowskich w Rzeczypospolitej Obojga Narodów
dr Jerzy Mazur (UN)	Żydzi w średniowiecznych ortylach prawa magdeburgskiego na terenie Rzeszy oraz Królestwa Polskiego
dr Anna Michałowska-Mycielska (UW)	Żydzi „luźni” w Rzeczypospolitej XVI-XVIII wieku – problemy badawcze
13:45-15:15 Antysemityzm I Moderująca: dr Alina Cała (ŻIH, PTSŻ)	
dr Grzegorz Krzywiec (PAN)	I Konferencja Żydoznawcza (1921 r.) w Warszawie. Przyczynek do dziejów ideologii antysemitycznej w Polsce
dr Artur Markowski (UW, PTSŻ)	Heroiczne, martyrologiczne, antycarskie. Historie pogromów Żydów w Imperium Rosyjskim w pocz. XX wieku
mgr Cezary Szymański (UŚ)	Stereotyp Żyda w opiniach częstochowskiej młodzieży klas maturalnych

Przerwa na kawę	
15:45-17:45 Żydzi w prasie Moderująca: prof. Eugenia Prokop-Janiec (UJ, PAU, PTSŻ)	
dr Agnieszka Jagodzińska (UWr, PTSŻ)	Prasa „misji żydowskich”: styl, funkcje, strategie (na przykładzie periodyków Towarzystwa Londyńskiego)
dr Małgorzata Domagalska (UŁ, PTSŻ)	<i>W „państwie” Hirsza – w Argentynie...</i> Satyryczny obraz emigracji Żydów do Ameryki Południowej na łamach „Roli”
dr Agnieszka Friedrich (UG, PTSŻ)	Recepcja antysemityzmu francuskiego na łamach „Roli”
dr Joanna Nalewajko-Kulikow (PAN, PTSŻ)	Proces Bejlisa jako wydarzenie medialne w masowej prasie jidysz
DZIEŃ III 1 października, środa	
PANEL 1 (DUŻA AULA)	
8:45-10:45 Literatura II Moderująca: dr hab. Magdalena Ruta (UJ, PAU, PTSŻ)	
prof. Eugenia Prokop-Janiec (UJ, PAU, PTSŻ)	Obieg polsko-żydowski po Zagładzie: ludzie i instytucje (1945-1950)
dr Monika Szablowska-Zaremba (KUL, PTSŻ)	Literackie świadectwa Zagłady w twórczości Stanisława Wygodzkiego
mgr Robert Więckowski (SWPS)	Zombie, diabły, upiory – fantastyka na gruzach warszawskiego getta. Nowe literackie formy przywracania polsko-żydowskiej pamięci zbiorowej
prof. Sławomir Żurek (KUL, PTSŻ)	Młodzi i Hekatomba. Literaturoznawcze oglądy najmłodszego pokolenia badaczy polskiej literatury Zagłady XXI w. (rekonesans)
Przerwa na kawę	
11:15-12:45 Kultura materialna i upamiętnienie Moderujący: prof. Marcin Wodziński (UWr, PTSŻ)	
dr Jan Główka (MHK, PTSŻ)	Przestrzeń miasta a muzealna narracja historyczna – tematyka żydowska w Muzeum Historii Kielc
mgr Alicja Mroczkowska (UW)	Ochrona i upamiętnianie cmentarzy żydowskich i miejsc martyrologii w perspektywie działań instytucjonalnych i praktyk społecznych
mgr Wiesław Paszkowski (AJD)	Dole i niedole cmentarza żydowskiego – częstochowskie inwentaryzacje i działania konserwatorskie od 1970 r. do dzisiaj

PANEL 2 (SALA 24)	
9:15-10:45 Sztuka Moderująca: dr Natasza Styrna (UPJP II)	
mgr Agnieszka Alston (UJ, PTSŻ)	Odbudowa zrujnowanego świata. Kolekcje malarstwa polskiego w zbiorach żydowskich w międzywojennym Krakowie
mgr Małgorzata Quinkenstein (PAN)	Grupa Meshulash i początki nowego żydowskiego ruchu artystycznego w Berlinie po 1989 roku
dr Magdalena Tarnowska (UKSW)	Wizja sztuki w świetle prasy żydowskiej z lat 1947-1949
Przerwa na kawę	
11:15-12:45 Dzieje Żydów w zaborze pruskim Moderujący: prof. Krzysztof Makowski (UAM, PTSŻ))	
mgr Karolina Filipowska (UAM, TU Berlin)	Czy w czasie I wojny światowej poznański „Postęp” był nadal pismem antysemitycznym?
mgr Anna Magdzińska (UAM)	Żydzi na łamach polskiej prasy w Poznańskim w latach 1906-1914
dr Michał Szulc (UPots)	Samorząd żydowski w zaborze pruskim – zarys problematyki
PANEL 3 (SALA 26)	
8:45-10:45 Varia Moderujący: prof. Stefan Gąsiorowski (UJ, PAN, PAU, PTSŻ)	
dr Małgorzata Maksymiak (EUV)	Prostytutki, studenci, żebracy... Żydzi wschodni. Wschód i Zachód jako kategorie różnic socjalnych
dr Marek Tuszewicki (UJ, PTSŻ)	Studium swojskości żydowskiego folkloru. Chleb jako zwornik kultury wschodnioeuropejskiej
mgr Agata Maksimowska (UW)	Strategie identyfikacyjne Żydów zamieszkujących Żydowski Obwód Autonomiczny w Rosji
mgr Dominika Oliwa, dr Przemysław Zarubin (UJ)	Internetowe bazy danych Instytutu Judaistyki UJ jako narzędzia badań historii i kultury Żydów polskich
Przerwa na kawę	

11:15-12:45

Życie społeczne

Moderujący: dr Grzegorz Krzywiec (PAN)

<p>dr Hanna Kosińska-Witt (Universität Leipzig, PTSŻ)</p>	<p>Miejska polityka społeczna wobec potrzeb żydowskich mieszkańców miast w okresie międzywojennym: Kraków, Poznań i Warszawa</p>
<p>mgr Magdalena Kozłowska (UJ)</p>	<p>„Zbudzić młodzież do działania!”. Wizja budowy socjalizmu w międzywojennej Polsce w myśli Związku Młodzieżowego „Cukunft”</p>
<p>dr hab. Łukasz Tomasz Sroka (UP, PTSŻ)</p>	<p>Źródła do dziejów syjonizmu na ziemiach polskich w zbiorach Centralnego Państwowego Historycznego Archiwum Ukrainy we Lwowie</p>
<p>SESJA PLENARNA (DUŻA AULA)</p>	
<p>13:00-14:00 Dyskusja i zakończenie konferencji</p>	